No. 7 13e JAARGANG JULI 1936

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. Dr. A. B. A. VAN KETEL, PROF. TH. LIMPERG JR., A. NIERHOFF, M. PIMENTEL EN H. R. REDER

RUBRIEK REDACTEUREN: EXAMEN-VRAAGSTUKKEN: Drs. ABR. MEY EN Drs. J. PAARDEKOOPER — LITERATUUR: Drs. S. KLEEREKOPER — BESLECHTE GESCHILLEN: PROF. Mr. CH. ZEVENBERGEN — UIT DE FINANCIEELE HUISHOUDING DER OVERHEID: J. H. TEXTOR — UIT HET BUITENLAND: T. HAARBOSCH, Ch. HAGEMAN, Drs. A. TH. DE LANGE, Drs. W. P. DEN TURK — EFFICIENTIE: R. W. STARREVELD — BELASTINGVRAAGSTUKKEN: J. O. VAN GRUISEN — NIEUWS INZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN: Mr. Dr. E. TEKENBROEK — REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT LITERATUUR: Mej. Dr. R. PHILIPS, Drs. G. L. GROENEVELD, J. P. DE HAAN EN J. C. SPANGENBERG

BUITEN DE VASTE RUBRIEKEN WERDEN IN DE BEIDE VORIGE JAARGANGEN BIJDRAGEN GEPLAATST VAN Dr. O. BAKKER, Drs. F. Th. BEDEAUX, W. N. DE BLAEY, Ir. A. L. TER BRAAKE, F. F. VAN DOORNE, F. N. GLAVIMANS Jr., Drs. A. M. GROOT, E. GOUDSMIT, Drs. J. F. HACCOU, J. H. HAGEMAN, Ir. H. VAN HEYST, Th. v. HOORN, W. C. KOPPENBERG Jr., C. H. A. J. JANSSENS, A. J. VAN NOORDWIJK, J. J. M. H. NYST Mr. L. M. M. NYST, JAMES POLAK, A. RITZ, Dr. M. J. H. SMEETS, F. SWART, W. J. TOMBE, Drs. W. P. DEN TURK, e.a.

SECRETARIS DER REDACTIE - C. VERWEY
TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 82444

UITGEVER: J. MUUSSES — PURMEREND
TELEFOON 77 — GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDRAGEN WORDT NIET TERUGGEGEVEN. - NADRUK IS GEOORLOOFD, ZOO DE BRON WORDT GENOEMD. - BOEKEN TER RECENSIE EN ALLE ANDERE STUKKEN VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS.

VERSCHIJNT MAANDELIJKS, BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS. ABONNEMENT PER JAAR F 10.—. FRANCO PER POST F 10.24. BUITENLAND F 10.60. — MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHEELEN JAARGANG

INHOUD:

Van de Redactietafel	Blz.	97
De positie van den belasting-consulent in het derde rijk door Drs. W. P. den Turk		97
Literatuur	„	98
Red. Drs. S. Kleerekoper		
De verrekening van de indirecte kosten in de bedrijfseconomische literatuur		
Nieuws inzake wetgeving, resoluties en beslissingen op het gebied der belastingen	„	106
Red. Mr. Dr. J. Tekenbroek		
Engelsch-Nederlandsch verdrag inzake vrijstelling van belastingen en omzetbelasting. Belastbare (eigendoms-)levering van roerend goed of verkrijging van eigendom door natrekking, door Mr. Dr. E. Tekenbroek		
Lastige gevallen	„	107
Boekbespreking	„	107
Weest waakzaam, van N. L. Reuvecamp, door G. P. J. Hogeweg		
Universiteit van Amsterdam	„	108
Tentamen Inrichtingsleer, Maart 1936		
Vragenbus	„	109
Vraag 26: Inzake de onpartijdigheid van den accountant — Vraag 27: Inzake stemrecht van ingekochte eigen-aandeelen		
Repertorium van tijdschrift-literatuur op het gebied van Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde	„	110
Boekenrepertorium	„	111

VAN DE REDACTIETAFEL

Wij brengen voor de goede orde den lezers in herinnering dat er geen Augustusnummer van dit blad verschijnt.

DE POSITIE VAN DEN BELASTING-CONSULENT IN HET DERDE RIJK.

In een sedert kort verschijnend tijdschriftje: „Der Buchführer", [1]) vonden we een opstel over de positie van den belastingconsulent in den Nationaal-Socialistischen Staat. [2])

Wanneer we aan dat artikel enkele oogenblikken onze aandacht gaan wijden, willen we dat doen voorafgaan door een beschouwing over den belastingconsulent in het algemeen.

De belastingen worden aan de burgers opgelegd door staatsambtenaren krachtens de wet. Wanneer de burgers eerlijk hun aangifte doen, kan de ambtenaar den juisten aanslag vaststellen. Voor een belastingconsulent is er dus geen werk te doen.

Echter, zoo eenvoudig liggen de zaken niet. Twee factoren doen voor genoemden functionaris werk ontstaan. In de eerste plaats is het doen van een juiste aangifte in veel gevallen een moeilijke taak, waarbij hulp van een deskundige niet kan worden gemist.

Voorts ontstaat er in de practijk des levens een zekere spanning tusschen contribuabelen en fiscus. Die spanning vloeit voort uit het feit dat aan beide zijden gebreken zijn. De contribuabelen wil in vele gevallen wel graag minder betalen dan recht en billijk is, de fiscale ambtenaar wil door den weeromstuit de wetten wel eens toepassen met krachtiger hand dan door de omstandigheden wordt gerechtvaardigd.

Deze spanning heeft tot gevolg, dat de contribuabelen die eerlijk aangeven, dikwijls door de administratie in een verdedigingspositie worden gedrongen. In deze positie zijn zij uiteraard de zwaksten, zoodat deskundige bijstand niet kan worden gemist. De contribuabele draagt dan zijn belangen ter behartiging over aan een belastingconsulent, die namens hem het fiscale strijdperk betreedt.

Dit laatste geschiedt ook wanneer een belastingplichtige op ontduiking is betrapt. Roept hij in dat geval geen deskundige hulp in, dan loopt hij het risico per slot van rekening zwaarder te worden gestraft dan recht en wet eischen.

Wij zien den belastingconsulent dus in tweeërlei functie; hij is deskundig adviseur bij het samenstellen van de aangiften en is partijman bij het verdedigen der contribuabelen, daar waar zij met den fiscus in strijd geraken.

Bezien we nu de positie van den huidigen Duitschen belastingconsulent, zooals die in het reeds aangeduide artikel wordt geschetst. De belastingconsulent moet door het „Finanzamt" worden toegelaten. Het is dus niet zooals hier te lande, waar vrijwel ieder is toegelaten totdat de inspectie hem wegens wangedrag uitsluit.

[1]) Bijlage van „Der Wirtschaftstreuhänder".

[2]) Nl. in het nummer van 15 Maart 1936, onder den titel: Was musz der National-Sozialistische Staat heute vom Steuerberater erwarten? Auteur: Dr. E. Müller, Berlijn.

Dat de erkenning van Niet-Ariërs zelden voorkomt en dat personen die zich ooit met eenige Communistische actie hebben bemoeid geheel uitgesloten zijn, behoeft eigenlijk geen vermelding!

De verhouding tusschen opdrachtgever en belastingconsulent, welke van geval tot geval kan verschillen, moet ter kennis van de administratie worden gebracht. Zulks omdat de strafrechterlijke aansprakelijkheid voor dat deel der in verband met de aangifte te verrichten werkzaamheden, dat aan den belastingconsulent wordt opgedragen, van den contribuabele op zijn adviseur overgaat.

Draagt een Duitsch belastingplichtige de verzorging van zijn fiscale belangen aan een accountant op dan houdt, aldus lezen wij, de administratie het er voor dat die accountant alle gegevens, welke zijn client hem verstrekt, metterdaad controleert.

De verhouding tusschen belastingconsulent en rijksaccountant (Betriebsprüfer) moet van vriendschappelijken en onderling aanvullenden aard zijn. „Der Betriebsprüfer," aldus lezen we „ist Diener der Volksgemeinschaft und aller anständigen Deutschen". Waar de belastingconsulent een Ariër is, en dus naar alle waarschijnlijkheid „anständig", kan het niet anders of de rijksaccountant moet wel zijn beste vriend zijn.

Ziehier de feitelijke gegevens, die echter gezien moeten worden in het licht van den geest, die den Duitschen belastingconsulent moet beheerschen, wil hij genade vinden in de oogen van den Nationaal-Socialistischen Staat.

Deze geest moet Nationaal-Socialistisch zijn, de belastingconsulent moet zich steeds voor oogen houden „ dasz jede private Tätigkeit zugleich auch der Wahrnehmung staatlicher Belange zu dienen hat." Voor zijn speciaal beroep wordt dit nog onderstreept door artikel 1 van het „Steueranpassungsgesetz", volgens hetwelk „die Steuergesetze nach national-sozialistischer Weltanschauung auszulegen sind."

Welken invloed hebben deze stellingen nu op de beide functies van den belastingconsulent, zooals we die in het eerste deel van dit opstel schetsten?

Wanneer de consequentie is dat hij iedere belastingfraude welke hij constateert, moet aangeven, worden beide functies eenvoudig opgeheven. Immers, geen sterveling ter wereld, ook al gaat hij vrij uit van elke fraude, zal zijn belangen durven toevertrouwen aan iemand die krachtens zijn beroep zulke verstrekkende verplichtingen tegenover de administratie heeft.

Wanneer die verplichting voor den belastingconsulent niet zoover gaat, maar ten hoogste inhoudt dat de belastingconsulent zich moet terugtrekken, wanneer hij benadeeling van den fiscus constateert, moeten we onderscheiden tusschen de functie van deskundige en die van partijman.

In de functie van deskundige zal het uitgesloten zijn dat hij zijn cliënt „met de wet in de hand zoo weinig mogelijk laat betalen." Zulks te doen is het hoogste beroepsideaal van zeer vele belastingconsulenten hier te lande. Veelal berust dit ideaal op de rechtsoverweging dat, wanneer een cliënt krachtens de wet wordt aangeslagen, het zijn goed recht is om, zoo hij daar kans toe ziet, krachtens die zelfde wet aan een aanslag te ontsnappen.

Deze wijziging in de functie van deskundig adviseur is niet geheel onaanvaarbaar in een land, waar de belastingdruk matig en de geste der fiscale ambtenaren loyaal en zakelijk is. Men heeft dan nog het bijkomend voordeel, dat de belastingconsulenten niet steeds in de verleiding worden gebracht, „op het randje van het geoorloofde te werken", met voortdurend gevaar schier ongemerkt zich aan frauduleuze handelingen schuldig te maken.

De tweede functie, die van partijman in den strijd tegen den fiscus, zou bij consequent doorwerken der genoemde beginselen, vervallen. Immers, slechts op grond van hoogst abstracte redeneeringen zou men kunnen aannemen dat de contribuabele, welke zich tegen een aanslag verweert, daarmede het staatsbelang dient.

En al zou een consulent geneigd zijn, op grond van het algemeen belang dat in een juiste aanslagregeling gelegen is, het fiscale strijdperk in te gaan, het is moeilijk denkbaar dat burgers, in een conflict met de administratie geraakt, hun vertegenwoordiging zouden toevertrouwen aan een man, die zich op zoo nauwgezette wijze rekenschap geeft van zijn plichten tegenover de schatkist!

Theoretisch zou het vervallen van deze functie aannemelijk zijn daar, waar de staatsburgers dermate van een fiscalen geest waren doordrongen, dat zij iederen aanslag te laag vinden! Zoover is het echter in Duitschland nog niet. En zoo ver zal het wel nooit komen ook.

In deze laatste opvatting staat schrijver dezer regelen niet alleen. Niemand minder dan Staatssekretär Reinhardt, voorvechter voor de Nationaal-Socialistische gedachte in de fiscale sfeer, denkt er net zoo over.

Wij moeten ons verbazen, lezen we, met welk een energie en taaiheid deze functionaris werkzaam is om kundige, vooral bedrijfseconomisch onderlegde belastingambtenaren te kweeken. Deze zullen vooral met de contrôle worden belast. En niet alleen met de formeele contrôle maar, luister wel, gij beroepsgenooten die laag neerziet op Uw Collega's over de Oostergrens, ook met de materieele contrôle!

Letterlijk lezen we als volgt: „auch diese Entwicklung hat Staatssekretär Reinhardt vorwärts getrieben. Die Heranbildung der Prüfer zu Geschäftszweigbearbeitern und der Ausbau des Betriebsprüfungsarchivs sprechen eine recht deutliche Sprache. Das Schwergewicht der künftigen Steuerprüfung liegt also nicht mehr bei der *förmlichen* Buch- und Bilanzprüfung, sondern bei der *sachlichen* Betriebsprüfung. Aus dem steuerlichen Buchprüfer ist somit ein Betriebsprüfer geworden."

En even verder: „Um z.B. den Posten „Ware" mengen- und wertmäszig erschöpfend prüfen zu können, mit dem ja auch der Kontokorrentverkehr zusammenhängt, verfolgt der Prüfer auch den Erzeugungsverlauf, stellt die Ausbeute fest, den Stand der Anlagetechnik und beobachtet die Einkaufsquellen und die Absatzlage."

Alles bijeengenomen kunnen we aannemen dat onze buren in de toekomst nog zeer veel van de diensten van niet al te „staatlich" georiënteerde adviseurs gebruik zullen moeten maken. Laat ons voor hen hopen dat de Nationaal Socialistische geest niet al te sterk onder die adviseurs hare werking doet gelden, opdat zij hun rechten met succes kunnen staande houden!

d. T.

LITERATUUR

Red. Drs. S. KLEEREKOPER

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

De verrekening van de indirecte kosten in de bedrijfseconomische literatuur

In dit artikel willen we onderzoeken hoe de bedrijfseconomische literatuur getracht heeft om het vraagstuk van het verbijzonderen van de prijzen naar de kostenzijde op te lossen. Vrij